

Suuri ihme – rippikoulua etänä

Suuri ihme – rippikoulua etänä -ohje on syntynyt COVID19-pandemiaan liittyvässä poikkeustilanteessa, kun rippikouluissa ei ole mahdollista kokoontua turvallisesti samaan tilaan. Osalle nuorista rippikouluun osallistuminen saattaa olla helpompaa etänä kuin kasvokkain. Lisäksi etämahdollisuuksia voi hyödyntää vaikkapa poissaolojen korvaamisessa tai alkujakson tapaamisissa.

*Iloa rippikoulun ihmeiden äärellä!
Huhtikuussa 2020*

Johanna Hirsto (Espoon seurakunnat), Sanna Jattu (Nuori kirkko ry), Tarja Liljendahl (Nuori kirkko ry), Jari Pulkkinen (Kirkon kasvatus ja perheasiat), Rebecka Stråhlman (Kyrkans central för svenska arbete), Katri Vappula (Kirkon kasvatus ja perheasiat) ja Mikko Wirtanen (Tampereen seurakunnat)

1. Lähtökohdat ja periaatteet

Tämä ohje tarkastelee rippikoulun toteuttamista niin, että osa opetuksesta toteutetaan etäopetuksena. Etäopetus on luonteeltaan tukitoiminto. Piispojen näkemys on, että rippikouluun tulee sisältyä kaikissa vaihtoehdoissa leirimuotoinen tai päivärippikouluna toteutettava intensiivijakso poikkeusolojen jälkeen. Etätoteutus olisi näin ollen ennen kaikkea rippikoulun kokonaisuutta tukeva toimenpide. Rippikoulun etätoteutuksessa on kyse Suuri ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017 soveltamisesta.

Rippikoulut alkavat usein jo edellisenä syksynä tai viimeistään alkukevällä. Jotkut ryhmät työskentelevät useamman kerran teemapäivissä, jumalanpalveluksissa ja nuorisotoiminnassa jo varhaisessa vaiheessa, kun taas toisten ryhmien työskentely keskittyy lähemmäs intensiivijaksoa. Seurakuntien rippikoulujen eriaikaisuudesta johtuen tässä ohjeistuksessa ei ole esimerkiksi määritelty rippikoulun keston liittyviä näkökohtia.

Rippikoulun toiminta-ajatuksen ja tavoitteiden toteutuminen etärippikoulussa

- Minä ja seurakunta
- Jumala
- Välitän, pidän huolta, rakastan
- Meidän maailmamme
- Säröillä oleva maailma
- Jeesus
- Pyhä Henki
- Konfirmaatio

Rippikoulusuunnitelman toiminta-ajatus ja tavoitteet on kuvattu yllä olevassa kuviossa. Kaikkia tavoitealueita kohti on mahdollista kulkea rippikoulun etätoteutuksissa.

Rippikoulun tavoitealueissa korostuu yhteisöllisyys, osallisuus ja rukouselämä. Nämä näkökulmat ovat tärkeitä myös suunniteltaessa etärippikoulua. Kuinka nuoret voivat olla osallisia rippikoulun suunnittelussa ja toteutuksessa myös etänä? Millä tavoin rukouselämä mahdollistuu etärippikoulussa? Etätoteutuksissakin tulee pitää ensisijaisena vaihtoehtona ryhmämuotoisia kokoontumisia, etätapaamisia. Ryhmän etätapaamisia voi joissain kohdissa tukea nuorten omalla aikataululla toteutuvalla yksilötyöskentelyllä.

Rippikoulun etätoteutuksessa tiedollisen aineksen ei tule painottua lähi-intensiivijaksojen sisältöjä enempää. Osallisuus, yhteisöllisyys, kokemuksellisuus ja hengellisyys muodostavat yhdessä tietosisällön kanssa tasapainoisen kokemuksen rippikoulusta.

Rippikoulun tavoitealueet etärippikoulussa

- **Nuoret ovat osallisia, tulevat kuulluiksi ja saavat vaikuttaa.** Etätoteutuksissa kannattaa tehdä tilaa nuorten osallistumiselle ja soveltaa työskentelytapoja, jossa jokainen nuori saa osallistua. Myös etärippikoulussa nuorille on hyvä antaa tilaa kertoa, millaiset teemat heitä kiinnostavat, millaiset työskentelyaikataulut ja -tavat ovat heille mieleisiä ja miten he kokevat verkkotyöskentelyn. Verkkotyöskentely mahdollistaa keskustelun lisäksi erilaisia viestitoimintoja ja äänestyksiä, joilla nuoria voi kutsua jakamaan näkökulmiaan.

- Nuoret kokevat yhteyttä, turvallisuutta, pyhyyttä ja iloa.**
Toimiva tekninen yhteys mahdollistaa yhteisöllisyyden rakentumisen etätoteutuksissa. Turvallisuutta lisää selkeät ohjeet, yhteisesti sovitut pelisäännöt ja ohjaajien jämäkkä puuttuminen mahdollisiin pulmatilanteisiin. Myös etätapaamisissa kannattaa tehdä tilaa yhteiselle hauskanpidolle ja väljälle olemiselle. Yhdessä oleminen, mahdollisuus nähdä ja kuulla toisia sekä jakaa itsestään vahvistaa yhteisöllisyyttä. Pyhyyttä voi kokea yhdessä valmistelluissa rukoushetkissä, joita voi toteuttaa myös vaikkapa luonnossa, kukin omassa paikassaan.
- Nuoret oppivat hoitamaan hengellistä elämäänsä toimien, hiljentyen ja osallistuen.**
Hengellistä elämää voidaan hoitaa rippikoulun etätoteutuksessa sekä yhdessä että itsenäisesti. Yhdessä voidaan osallistua jumalanpalvelukseen ja hiljentyä yhdessä suunniteltuihin ja toteutettuihin rukoushetkiin. Työskentelyä voi rytmittää musiikilla ja muilla hartauselementeillä. Lisäksi nuoria voi kannustaa itsenäiseen raamatunlukemiseen valitsemalla esimerkiksi päivittäin jokin raamatunkohta tai -kertomus, johon liittyen jaetaan oma ajatus sähköisiä mahdollisuuksia hyödyntäen. Konfirmaation yhteisen suunnittelu voidaan aloittaa jo etätyöskentelyssä.
- Nuoret kantavat vastuuta itsestään, toisista ihmisistä ja luomakunnasta.**
Vastuuseen liittyvien teemojen äärellä voidaan soveltaa samoja näkökulmia kuin lähirippikoulussa. Useimmat nuoret voivat kulkea luonnossa ja osallistua työskentelyyn sieltä tai tehdä itsenäistä työskentelyä. Vastuu muista ihmisistä voi toteutua omassa arjessa, esimerkiksi soittamalla ikääntyneelle läheiselle tai auttamalla kauppa-asioissa.
- Nuoret löytävät merkityksiä kristinuskon keskeisten sisältöjen ja oman elämänsä välillä.**
Merkityksellinen oppiminen on myös etärippikoulussa olennaisempaa kuin se, että nuori osaa toistaa jollain tavalla määritellyn tiedollisen minimin kristinuskosta. Nuorten kiinnostuksen kohteita ja kysymyksiä voi selvittää sähköisesti esimerkiksi kyselyjen avulla ennen etätapaamista. Oppimistilanteissa kannattaa jättää tilaa yhteiselle työskentelylle esimerkiksi niin, että nuoret perehtyvät uuteen tietoon jo ennen etätapaamista vaikkapa verkkomateriaalin avulla. Siten etätapaamisessa on käytettävissä enemmän aikaa yhteiseen työskentelyyn ja pohtimiseen.
- Nuoret tahtovat kuulua Kristuksen kirkkoon.**
Rippikoulu on kaikissa muodoissaan toteutettuna nuorelle kokemus seurakunnasta. Siksi myös etärippikoulussa kannattaa panostaa nuoren hyvään rippikoulukokemukseen ja seurakuntayhteyteen. Lisäksi etänä toteutuva rippikoulu tarjoaa mahdollisuuksia tutustua ja osallistua yhdessä, pienryhmissä tai itsenäisesti eri kirkkokuntien toimintaan ja jumalanpalveluselämään myös globaalisti.

Tähän ohjeeseen on kirjattu Suuri ihme – Rippikoulusuunnitelmasta 2017 kahdeksan laajaa esimerkkioppimiskokonaisuutta, joista seurakunnat voivat valita

ne kokonaisuudet tai osia niistä, jotka toteutetaan etänä. Tässä ohjeessa avataan kutakin oppimiskokonaisuutta esimerkkien kautta. Lisäksi jokaisen oppimiskokonaisuuden loppuun on koottu linkkejä eri oppimissisältöihin liittyen.

Isokset

Isokset ovat ilo myös rippikoulun etätoteutuksessa! Heidän mukanaan rippikouluun tulee nuorten näkökulmaa, elämänmakua, yhteishenkeä ja usein myös teknisiä vinkkejä. Isokset voivat olla etärippikoulussa mukana esimerkiksi ohjaamassa pienryhmiä, suunnittelemassa ja toteuttamassa rukouselämää sekä ideoimassa ja toteuttamassa hyvää ilmapiiriä luovia "leikkejä".

Jokaisessa rippikoulussa isokset tarvitsevat tukea voidakseen kasvaa omassa tehtävässään. Etärippikoulussa voi kokoontua isosten kanssa samaan tapaan kuin lähi-intensiivijaksoilla. Ohjaajat voivat sopia, kuka ohjaajista on kulloinkin isosten tavoitettavissa mahdollisia kysymyksiä varten. Ohjaajien kannattaa olla yhteydessä isosiin myös itse aktiivisesti kuulostellen, mitä isosille kuuluu. Myös isosten teknisissä taidoissa on paljon vaihtelua, mikä on syytä ottaa huomioon rippikoulua suunniteltaessa.

Isostoiminnan jatkuvuuden kannalta isosille tarjotaan mahdollisuus toimia isosena myös etärippikoulussa. Isokset kutsuvat läsnäolollaan ja toiminnallaan rippikoululaisia mukaan isostoimintaan ja seurakuntaan.

Poikkeuksellinen rippikoulukausi haastaa myös isostoiminnassa löytämään parhaiten tilanteeseen sopivan tavan ylläpitää jatkumoa ja vahvistaa isosia tehtäviinsä. Isostoiminnan ja rippikoulun suunnitteleminen rinnakkain ja samassa pöydässä voi olla myös eteenpäin vievä toimintakulttuurin muutos.

Ehtoolliskasvatus ja konfirmaatio

Konfirmaatioiden toteutuminen tämänhetkisten aikataulujen mukaan on epävarmaa. On luultavaa, että useimmat konfirmaatiot siirtyvät myöhempään ajankohtaan. Tämä mahdollistaa myös osaltaan sen, että lyhytkestoisia leirimuotoisia tai päivärippikouluna toteutuvia intensiivijaksoja voitaisiin järjestää lähempänä konfirmaatiota. Mikäli näin toimitaan myös ehtoollisen viettäminen yhdessä ryhmän kanssa ennen konfirmaatio kannattaa liittää osaksi loppusyksyn tapaamisia. Konfirmaatioon tähtääminen ja sen suunnittelu yhdessä koko rippikoulun ajan on kuitenkin aivan mainiosti mahdollista myös etänä.

2. Eteenpäin etärippikoulun toteutuksessa

Etärippikoulu herättää monenlaisia tunteita ja ajatuksia niin rippikoulun ohjaajissa, isosissa kuin nuorissakin. Seuraavaan on koottu näkökulmia, joiden kautta voi päästä eteenpäin etärippikoulun suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Entä jos, meidän seurakunnassamme...

... opettelisimme käyttämään jotakin yhdessä valittua etätapaamisen alustaa, kuten Teamsia tai Zoomia?

... sopisimme etukäteen isosten, ohjaajien ja työkaverien ja seurakunnan vapaaehtoisten kanssa, keneltä voi kysyä teknistä tukea etärippikoulun pulmissa?

... käyttäisimme yhden työpäivän tutustumalla evl.fi/plus -sivustolla olevaan [rippikoulun verkkomateriaalin](#)?

... suunnittelisimme yhdessä, millainen etärippikoulun päiväohjelma olisi meidän seurakunnassamme?

... liittyisimme Facebook-ryhmään "Nuoren seurakunnan etäopettajat"?

... varaisimme riittävästi aikaa valittujen sähköisten alustojen käytön opetteluun rippikouluryhmän kanssa ennen varsinaisia työskentelyjä?

... kartoittaisimme ja hyödyntäisimme rippikoululaisten ja isosten osaamista tekniikan suhteen?

... keskustelisimme jokaisen nuoren kanssa henkilökohtaisesti ennen etärippikoulun alkua toiveista, odotuksista, huolista?

... kokoaisimme vanhemmat yhteen etävanhempainiltaan?

... hankkisimme seurakuntaan joitakin lainalaitteita niille nuorille, joilla ei ole tarvittavia laitteita kotonaan?

... kotiväki, kummit tai isovanhemmat olisivat mukana joissain etärippikoulun työskentelyissä?

... harjoittelisimme työkavereiden ja isosten kanssa yhden työskentelyn ohjaamisen?

... kävisimme ohjaajatiimin kanssa etukäteen läpi mielessä olevia haasteita ja mahdollisuuksia, joita etäopetukseen sisältyy ja pohtisimme ratkaisuja ja kunkin ohjaajan vahvuuksia?

... ohjaajatiimissä sovittaisiin etukäteen, kuka vastaa tekniikasta ja kuka kuljettaa sisältöä eteenpäin eri vaiheissa?

... oppimispäiväkirja toteutettaisiin ryhmän valitsemalla sähköisellä alustalla?

... tutustuisimme ennakkoon verkkopedagogiikan mahdollisuuksiin?

.... pitäisimme isosten ja ohjaajien päivittäiset palaverit samalla etätyöskentelyalustalla, jolla kokoonnumme rippikoululaisten kanssa?

... kokoaisimme seurakunnassamme yhteiseen Teamsiin etätapaamisten suunnitelmia ja jakaisimme kokemuksia niiden toteutuksesta?

... sopisimme, mitkä rippikoulutiimit vastaavat eri teemojen suunnittelusta ja jakaisimme suunnitelmat toisillemme?

Etäpedagogiikkaa

Rippikoulun etätoteutukseen kannattaa lähteä pitäen mielessä kaiken sen, mitä tietää rippikoulun ohjaamisesta kasvokkain. Näitä toimiviksi osoittautuneita käytäntöjä ja periaatteita voi soveltaa myös silloin, kun työskennellään verkkovälitteisesti. Esimerkiksi turvallisen ryhmän ja luottamuksellisen ilmapiirin rakentaminen sekä motivointi ovat tarpeen myös verkossa. Monia työskentelytapoja voi käyttää myös etätapaamisissa soveltaen.

Etärippikoulussa tarvitaan erityistä huomiota yhteisöllisyyden rakentamiseen. Kun vuorovaikutus on verkkovälitteistä, suuri osa nonverbaalista viestinnästä jää piiloon, vaikka käytettäisiin videoyhteyttä. Työskentelytavoissa on hyvä painottaa sellaisia mahdollisuuksia, joissa nuoret osallistuvat puhumalla, kirjoittamalla, äänestämällä tai muilla tavoin. Ohjaajien aktiivista läsnäoloa ja katsekontaktia kameran kautta tarvitaan paljon, samoin kannustavaa sanallista palautetta. Kun nuori ei voi nykäistä ohimennen hihasta, ohjaaja voi kertoa, miten ja milloin hän on parhaiten tavoitettavissa, jos tulee pienikin asia mieleen.

Etätapaamisia on vaikea toteuttaa selkärangasta tai takataskusta. Suunnittelu auttaa huomaamaan, millaisia valmisteluja on tehtävä etukäteen, jotta työskentely nuorten kanssa etenee sujuvasti. Kun etätapaamisessa on mukana useampi ohjaaja, vetovuoroa voi vaihtaa ja huolehtia mahdollisista teknisistä pulmista.

Tekniikkaan liittyy sekä haasteita että mahdollisuuksia. Lopulta rippikoulua ei kuitenkaan tee laitteet tai alusta. Rippikoulu syntyy siitä, miten laitteita ja alustoja käytetään ja mitä niiden välityksellä nuorten kanssa tapahtuu.

Erilaisia toteutusvaihtoehtoja etärippikouluun

Etärippikoulussakin on tärkeää rakentaa työskentelyjä monipuolisesti. Työskentelyjen perusta on yhtäaikainen etätapaaminen verkossa. Valitkaa tiimin kanssa yhdessä soveltuvin alusta (esimerkiksi Teams, Zoom, Google Hangouts, Discord). Vinkkejä voi kysyä myös isosilta ja oman alueen viestintäpalveluista tai IT-tuesta. Yhtäaikainen työskentely vahvistaa

yhteisöllisyyttä ja yhdessä jakamista. Osa työskentelyistä tapahtuu yhdessä koko ryhmän kanssa, osa pienryhmissä ja osa itsenäisesti työskennellen.

Seuraavassa on esitelty muutamia etätyöskentelyn tapoja, joita on esimerkin omaisesti konkretisoitu oppimiskokonaisuuksien kohdalla.

- **Pienryhmätyöskentely**

Isosen mukana oleminen ryhdittää ryhmän työskentelyä. Tehtävät ja työskentelyt isosryhmissä voidaan ohjeistaa yhteisessä etätapaamisessa koko ryhmän kanssa tai niihin voidaan valmistautua erikseen etäisospalaverissa. Isosryhmiin jakaantuminen voi tapahtua yhteisen verkkokokoonantumisen aikana tai se voidaan ohjeista tapahtumaan esimerkiksi tauon jälkeen. Ryhmiin jakautuminen toimii eri alustoilla eri tavoin. Esimerkiksi Zoomissa voidaan olla samassa kokoonntumisessa, mutta silti jaettuna omiin pienryhmiin.

- **Useampi isosryhmä työskentelee yhdessä**

Etätyöskentelyissä on hyvä huomioida, että pienryhmiä kannattaa vaihdella tai yhdistellä, jotta nuoret saavat olla vuorovaikutuksessa useamman rippikoululaisen ja isosen kanssa. Tätä näkökulmaa voi hyödyntää esimerkiksi työskentelyissä, joissa halutaan saada aikaan useamman eri henkilöiden kesken ja rikastua erilaisista näkökulmista.

- **Itsenäinen työskentely**

Itsenäinen työskentely kannattaa aloittaa yhteisesti verkossa ja koota myös yhteisesti verkossa. Rippikoululainen saa tehtävän, jonka lopputuloksen hän raportoi joko yhteisesti kaikille valittua sähköistä alustaa hyödyntäen.

- **Chat**

Monissa etätapaamisen alustoissa voi osallistua kirjoittamalla. Ohjaajien kysymykset ohjaavat chattiin kirjoittamista.

- **Tietoisku**

Luennoinnin seuraaminen verkossa on vielä raskaampaa kuin paikan päällä. Pidä tiedon jakamisen hetket lyhyinä. Anna rippikoululaisille jokin tehtävä tai näkökulma, mistä he seuraavat ohjaajan puhetta.

- **Verkkomateriaalin käyttäminen**

Ryhmän kanssa voi katsoa etätapaamisessa esimerkiksi videota yhdessä. Videon katsomiseen kannattaa antaa vaikkapa tietty kysymys, johon etsitään vastausta.

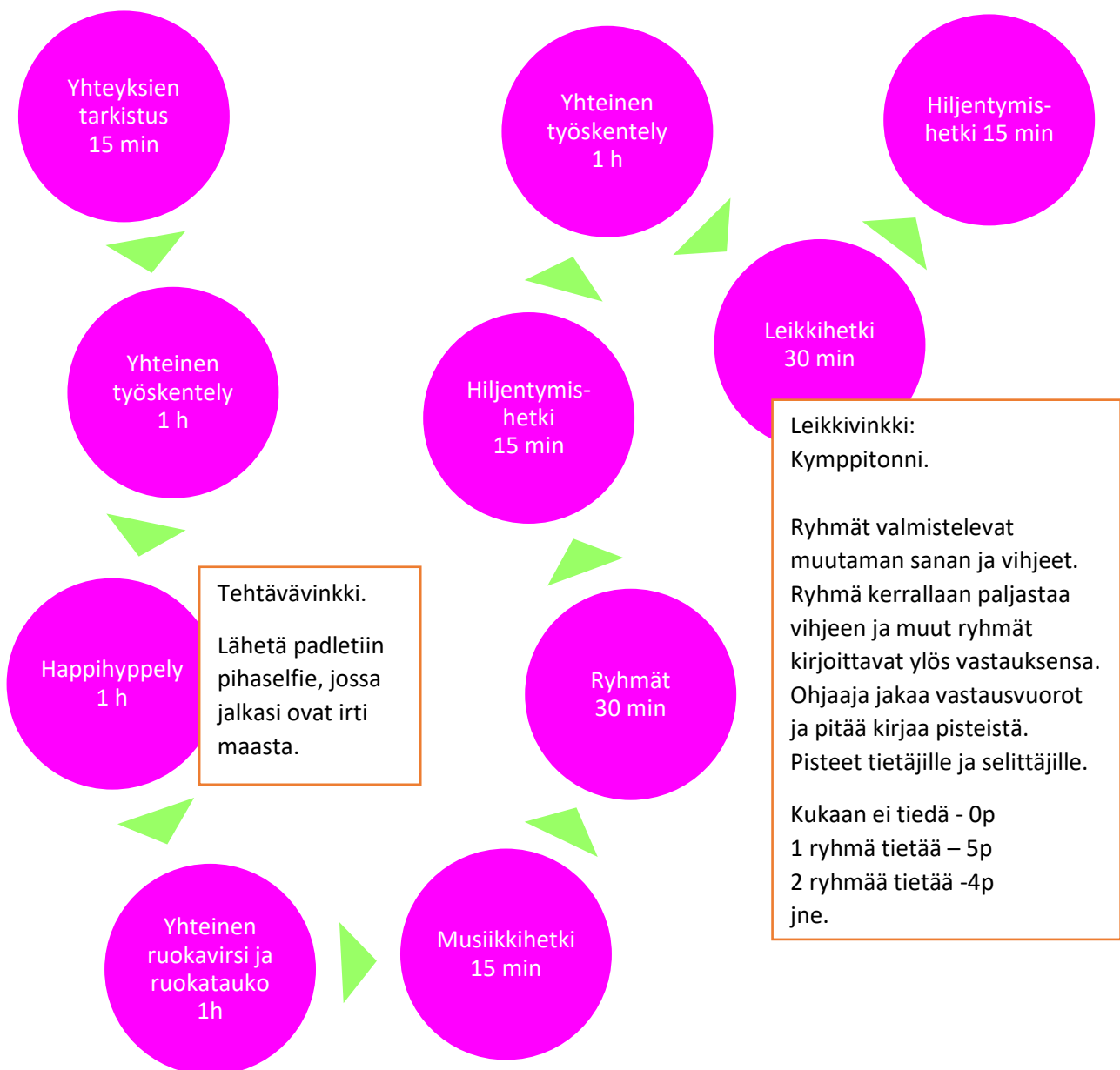
- **Rukouselämä**

Rukouselämän monet muodot toimivat rikkaasti myös etänä. Verkossa hiljentyminen saattaa jopa helpottaa nuorten osallistumista yhteiseen rukoukseen. Rukouksen apuna toimivat hyvin esimerkiksi sanapilvet, hymiöt tai vaikkapa sähköiset seinät, joihin voi lähettää nimettömästi omat rukousaiheensa.

Esimerkki rippikoulun etätapaamispäivästä

Rippikoulun etätapaamisissa on olennaista varmistaa yhteisöllisyyttä ja yhteistä rukouselämää hoitavia tilanteita. Seuraavassa esimerkissä rippikoulun etätapaamispäivässä on niitä kohtia, joissa huolehditaan yhteishengestä ja rukouksesta. Tätä päiväohjelmaa voi soveltaa toteuttamalla siitä osan tai muokkaamalla sitä oman seurakunnan tarpeiden mukaan. Rippikoulun etäpäiviä voi olla esimerkiksi 1-2 tai 2-3 ja loput rippikoulun intensiivijaksosta toteutuu leirimuotoisena tai päivärippikouluna.

Rippikoululaisilla on valmiiksi varattuina tietyt päivät intensiivijaksoa varten. Etätapaamispäivä(t) on helpointa toteuttaa niinä päivinä, jotka olisi oltu intensiivijaksolla.

3. Työskentelyesimerkkejä oppimiskokonaisuuksista

Seuraavassa on joitakin esimerkkejä etätapaamisten työskentelyihin. Vinkkejä on rakennettu jokaisesta oppimiskokonaisuudesta esimerkinomaisesti yhteen sisältöön. Vinkkejä kannattaa soveltaa ja kehittää niiden avulla omalle ryhmälle ja itselle sopivia työskentelyjä.

Minä ja seurakunta

Rippikoulusuunnitelmassa Minä ja seurakunta -esimerkkikokonaisuuteen on koottu seuraavat sisällöt:

- Kuka minä olen, keitä me olemme
- Jumalanpalvelus ja ehtoollinen
- Virret ja laulut

Vinkkejä työskentelyyn (teemana virret ja laulut)

Musiikki ja minä

- Etätapaamisessa rippikoululaiset jakavat omia musiikkiin liittyviä kokemuksiaan, taitojaan ja mieltymyksiään esimerkiksi kirjoittamalla chatiin tai äänestämällä.
- Kysymyksiä voivat olla esimerkiksi
  - Mikä on sinun lempikappaleesi tai -bändisi?
  - Soitatko jotain soitinta? Mitä soitinta? Jos et soita, mikä voisi olla soittimesi?
  - Tykkäätkö laulaa?
  - Mikä musiikki tyyli olet?
- Vastauksista voidaan yhdessä keskustella tai voidaan kuunnella joitakin otteita nuorten lempimusiikista.

Hengellisen musiikin monimuotoisuus

- Hengellisestä musiikista ja virsistä voi toteuttaa tietokilpailun esimerkiksi Kahoot-palvelussa.
- Musiikkiklippejä voidaan kuunnella yhdessä YouTubesta. Hengenvetosivustolla on moina hyviä esimerkkejä. Voidaan toteuttaa levyraati, jossa nuoret antavat pisteitä kappaleille chatissa tai sormilla näyttäen.
- Musiikkigenrejen valinnassa kannattaa ottaa esiin globaalin kirkon näkökulma. Klipit voivat olla esimerkiksi
  - Virret
  - Moderni gospel
  - Taize
  - Gregoriaaninen
  - Hillsong-ylistys
  - Nuoren seurakunnan veisut
  - Metallimessu
  - Klassinen musiikki

Musiikki hiljentymishetkessä

- Yksi isonen (tai ohjaaja) kertoo itselleen tärkeästä kappaleesta ja puhuu siitä miksi se on itselle merkittävä.
- Kappale katsotaan yhdessä YouTubesta tai esitetään itse.
- Lausutaan lopuksi Herran siunaus yhteen ääneen.

Linkkejä oppimissisältöihin (Linkit päivittyvät tämän ohjeen nettiversioon evl.fi/plus [rippikoulu-sivustolle](#).)

- Kuka minä olen, keitä me olemme
  - [Lidia Catalano & Aino Pohjola: Tässä minä olen – tehtäväkirja](#)
- Jumalanpalvelus ja ehtoollinen
  - [Emiliapappi: ehtoollinen – näin toimit ehtoollisella \(video\)](#)
  - [Hartauksia ja jumalanpalveluksia verkossa](#)
- Virret ja laulut
  - [hengenveto.fi](#)
  - [virsikirja.fi](#)

Jumala

Rippikoulusuunnitelmassa Jumala-esimerkkikokonaisuuteen on koottu seuraavat sisällöt:

- Jumala, Luoja ja ylläpitäjä
- Usko ja tiede
- Raamattu
- Suhde muihin uskontoihin

Vinkkejä työskentelyyn (teemana Raamattu)

Mielikuvia Raamatusta

- Pyydä nuoria miettimään, mitä sanasta Raamattu tulee heille ensimmäisenä mieleen.
- Pyydä nuoria lähettämään chatiin sellainen hymiö/emoji, joka kuvaa tätä asiaa.
- Katsokaa yhdessä chatiin lähetettyjä hymiöitä/emojeita. Ottakaa nuorilta muutama kommentti siitä, mitä he niissä näkevät.

Raamatunkohdat arjessa ja juhlassa

- Isosille on jaettu ennakkoon tuttuja raamatunkohtia (esim. lasten evankeliumi, Ps. 23, Jouluevankeliumi jne.)
- Isoiset lukevat ääneen raamatunkohdat yksi kerrallaan.
- Pyydetään rippikoululaisia kirjoittamaan chatiin, missä tilanteessa he ovat kuulleet käytettävän kyseistä raamatunkohtaa.
- Jokaisen raamatunkohdan jälkeen pysähdytään keskustelemaan hetkeksi kyseisestä raamatunkohdasta.

Rukoushetki

- Valmistelut: Pyydetään nuoria etsimään ja lukemaan Raamatusta Psalmi 139: 1-18.

- Tämän jälkeen annetaan hetki jokaiselle etsiä netistä psalmiin liittyvä kuva. Kuva lähetetään ryhmän yhteiselle Padlet-seinälle.
- Hartaus: Kun olet valmis ja rauhassa, lähetä kynttilä-emoji ryhmän chattiin.
- Joku isosista/rippikoululaisista/ohjaajista lukee psalmin ääneen, jonka aikana katsellaan lähetettyjä kuvia.
- Rukoushetki päättyy yhteiseen Herran siunaukseen.

Linkkejä oppimissisältöihin (Linkit päivittyvät tämän ohjeen nettiversioon evl.fi/plus [rippikoulu-sivustolle](#).)

- Jumala, Luoja ja ylläpitäjä
  - [BibleProject: Jumalan kuva](#)
  - [Painiva Jumala -raamattukuunnelmat](#)
- Usko ja tiede
  - [Piispat: Usko ja tiedä eivät ole ristiriidassa, vaikka moni luulee niin](#)
  - [Kumoako tiede sittenkin uskonnon -Pastorific](#)
- Raamattu
  - [Fisucraft: Fisupiplia](#)
  - [BibleProject: Raamatun tarina](#)
  - [BibleProject: Mikä Raamattu on?](#)
- Suhde muihin uskontoihin
  - [Helsingin yliopisto: Monimuotoinen uskonto](#)
  - [Islamin vieraana \(sarja\)](#)

Välitän, pidän huolta, rakastan

Rippikoulusuunnitelmassa Välitän, pidän huolta, rakastan -esimerkki-kokonaisuuteen on koottu seuraavat sisällöt:

- Ystävyys ja ihmissuhteet
- Seksuaalisuus ja sukupuoliuus
- Seurustelu, avioliitto ja perhe
- Diakonia ja lähimmäisen rakkaus

Vinkkejä työskentelyyn (teemana rakkaus)

Esine / kuva ystävydestä ja rakkaudesta

- Ennen kokoontumista annetaan nuorille tehtäväksi etsiä esine/kuva, joka kertoo ystävydestä ja /tai rakkaudesta.
- Jokainen näyttää kameralle valitsemansa esineen tai kuvan ja kertoo siitä lyhyesti.

Rakkauden reportterit

- Jakaudutaan isosryhmiin, joista jokainen saa tehtävän toimia rakkauden reporttereina.
- Jokainen ryhmä etsii vastausta kysymykseen: Mitä rakkaus on? jostakin seuraavasta aineistosta:
  - rakkauslaulut
  - raamatunkohdat
  - virsikirja
  - nettiartikkelit

- Isosryhmät lähettävät vastauksensa yhteiselle sähköiselle alustalle, esimerkiksi Padlettiin.
- Kun palataan yhteiseen työskentelyyn, jokainen lukee ensin kaikkien ryhmien vastaukset.
- Kaikki valitsevat yhden vastauksen, joka vastaa omaa näkemystä rakkaudesta. Tämän valinnan voi merkitä esimerkiksi tykkäämällä vastauksesta Padletissa.
- Keskustellaan yhdessä siitä, miten rakkaus näkyy.

Rukoushetki

- Kuunnellaan rakkaudesta kertova laulu, joka jaetaan kaikkien nähtäväksi ja kuultavaksi.
- Laulun jälkeen isokset lukevat raamatunkohtia rakkaudesta.
- Yhteinen rukous rakkauden puolesta

Linkkejä oppimissisältöihin (Linkit päivittyvät tämän ohjeen nettiversioon evl.fi/plus [rippikoulu-sivustolle.](#))

- Ystävyys ja ihmissuhteet
  -
- Seksuaalisuus ja sukupuoliuus
  - [RFSU: Seksuaalikasvatusmateriaalia \(myös valmiita tehtäviä\)](#)
  - [Anna Ruokostenpohja: Seksuaalikasvatusmateriaali rippikouluun \(opinnäytetyö\)](#)
  - [Eppu Rantala: Sukupuolisuus rippikoulussa](#)
- Seurustelu, avioliitto ja perhe
- Diakonia ja lähimmäisen rakkaus
  - [Korson seurakunta: Mikä on diakoni?](#)
  - [KunKouluLoppuu.fi: Diakoniatyö lähtee ihmisen tasavertaisesta kohtaamisesta](#)

Meidän maailmamme

Rippikoulusuunnitelmassa Meidän maailmamme -esimerkkikonaisuuteen on koottu seuraavat oppimissisällöt:

- Elämän arvot ja valinnat
- Vastuu luomakunnasta
- Kristittyinä arjessa

Vinkkejä työskentelyyn

Erakkotuokio

- Mene ulos aamulla/päivällä/illalla/yöllä. Etsiydy mukavaan paikkaan. Ole siellä hetki kaikessa rauhassa yksin, hiljaa. Voit ottaa eväät mukaan. Katsele, kuuntele, pysähdy, vältä kontakteja toisten kanssa.
- Päivän yhteisessä hiljentymishetkessä palataan mielikuvissa omaan erakkohetkeen. Ohjaaja tai isokset sitovat hiljentymistä esimerkiksi rukouksen tai luomakunnan teemoihin.

Arjen valintojen havainnointi

- Havainnoi viikon aikana: Miten kotona kierrätetään/voisi kierrättää? Miten arjen kristillisuus näkyy lähiympäristösi elämässä? Mitä valintoja olet tehnyt ja miksi? Mihin käytät aikaa ja rahaa – ne ovat arvosi? Bongaa eko vs. ego -mahdollisuuksia.
- Kirjaa havaintosi ja ajatuksesi oppimispäiväkirjaan.

Haastattelu

- Pyydä nuorta haastattelemaan itseään noin 50 vuotta vanhempaa ihmistä. Kysy häneltä, mitä luonto hänelle merkitsee.
- Pyydä nuorta haastattelemaan kummiaan (tai muuta hänelle tärkeää henkilö). Kysy häneltä, mitä hänelle tulee mieleen kristittyinä elämisestä.

Luontokokemus

- Mene ulos ja kuljeskele rauhassa lähiympäristössäsi kaupungissa, maalla, luonnossa.
- Bongaa matkan varrelta jotakin kaunista, rumaa, rauhoittavaa, pelottavaa ja siivottavaa/korjattavaa/muutettavaa.
- Etsiydy sitten itsellesi merkitykselliseen paikkaan.
- Ota sovittuna kellonaikana yhteys omaan ryhmään.
- Jaa livekuvaa omasta paikasta, jaa ajatuksia bongaamistasi kohteista omalle ryhmälle.

Kaikkea ei tarvitse raportoida, kaikkea ei tarvitse koostaa ja purkaa yhdessä.

Linkkejä oppimissisältöihin (Linkit päivittyvät tämän ohjeen nettiversioon evl.fi/plus [rippikoulu-sivustolle](#).)

- Elämän arvot ja valinnat
  - [Anu Backman: Täydellinen elämä? \(video\)](#)
  - [Top 3 Keinoa millä tulla onnelliseksi -Pastorific](#)
- Vastuu luomakunnasta
  - [Suomen kristillinen ylioppilasliitto: Luomakunnan puolesta – materiaalipaketti Reilun kaupan, globaalin vastuun ja kestävän elämäntavan teemoista](#)
- Kristittyinä arjessa
  - [Myrskykallio-Filmi: Pyhää arkea](#)

Säröillä oleva maailma

Rippikoulusuunnitelmassa Säröillä oleva maailma -esimerkkikokonaisuuteen on koottu seuraavat sisällöt:

- Kärsimys ja kuolema
- Käskyt ja omatunto
- Synti ja armo

Vinkkejä työskentelyyn (teemana käskyt)

Tietokilpailu käskyistä

- Toteutetaan tietokilpailu käskyistä esimerkiksi Kahoot-palvelussa. Nuoret voivat osallistua mieluiten ryhmissä tai tarvittaessa yksin.

- Vinkkejä kysymyksiin
  - Monesko käsky on älä tapa?
  - Mikä seuraavista ei ole yksi kymmenestä käskystä?
  - Mitä käskyä Nooa piti tärkeimpänä?
  - Mikä käskyistä on fajian suosikki?

Pienryhmätyöskentely käskyistä

- Isoiset ovat ohjaajien kanssa laatineet ennakkoon dokumentin, jossa 10 käskyä on kirjoitettu näkyviin.
- Pienryhmätyöskentelyn aluksi nuoret etsivät uutisia netistä, joissa rikotaan käskyjä vastaan.
- Uutisten otsikot kopioidaan ja liitetään oman pienryhmän laatimaan dokumenttiin. Uutisotsikot sijoitetaan käskyn alle, johon se ryhmän mielestä parhaiten sopii.
- Kysymyksiä pienryhmäkeskusteluun:
  - Mihin käskyyn tuli eniten otsikoita? Entä vähiten? Miksi?
  - Millaiselta maailma näyttää käskyjen näkökulmasta?
  - Jokainen ryhmä tuo yhteiseen keskusteluun esimerkiksi kahteen ennalta valittuun käskyyn liittyvät otsikot. Nämä kirjoitetaan myös koko ryhmän chatiin.

Yhteinen keskustelu

- Ryhmät jakavat saamiensa käskyjen havainnot.
- Kootaan yhteisiä johtopäätöksiä ryhmäkeskustelussa esim. osa käskyistä liittyy Jumalan ja ihmisen välisiin suhteisiin ja osa ihmisten keskinäisiin suhteisiin.

Rukoushetki

- Aluksi jokainen käy lukemassa chatissa olevat otsikot ja kirjoittaa otsikoihin liittyen toivoa herättäviä sanoja.
- Taustalla voi esim. soida hiljentymiseen sopivaa musiikkia.
- Kun kaikki ovat saaneet kirjoittaa sanoja chatiin, luetaan toivoon ja iankaikkisuuteen liittyviä raamatunkohtia.

Linkkejä oppimissisältöihin (Linkit päivittyvät tämän ohjeen nettiversioon evl.fi/plus rippikoulu-sivustolle.)

- Kärsimys ja kuolema
  - Lyhytelokuva: [Mua pelottaa](#). Salasana: bros
  - [Emiliapappi: Q&A: Riparilaisten kysymykset kuolemasta \(video\)](#)
  - [Suunnittelin hautajaiseni -Pastorific](#)
- Käskyt ja omatunto
- Synti ja armo
  - [Miksi on paha? -Pastorific](#)
  - [BibleProject: Synti & sovitus](#)

Jeesus

Rippikoulusuunnitelmassa Jeesus-esimerkkikokonaisuuteen on koottu seuraavat sisällöt:

- Jeesuksen elämä ja opetukset
  - [BibleProject: Evankeliumi Markuksen mukaan](#)
  - [BibleProject: Valtakunnan evankeliumi](#)
  - [BibleProject: Luukkaan evankeliumi – Jeesuksen syntymä](#)
  - [BibleProject: Luukkaan evankeliumi 3 - 9](#)
- Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus
- Taivas ja helvetti
- Tulevaisuus ja toivo

Vinkkejä työskentelyyn

Aikajana Jeesuksen elämänvaiheista

- Jokainen nuori kokoaa itselleen aikajanan Jeesuksen elämänvaiheista sen perusteella, mitä hän tietää tällä hetkellä.
- Aikajanan voi tehdä paperille tai johonkin sähköiseen palveluun.
- Kun perehdytään yhdessä Jeesuksen elämään, nuori täydentää omalle aikajanalleen lisää Jeesuksen elämänvaiheisiin liittyviä asioita.

Tutustutaan Jeesuksen elämään

- Katsotaan yhdessä joku Jeesuksen elämästä kertova elokuva tai osia siitä.
- Vaihtoehtoisesti Jeesuksen elämäntarinan tai opetukset voi laittaa QR-kooditetuina kuunnelmina (esim. DigiMarkuksen kohdat) rastiratana jonnekin monille tuttuun paikkaan esim. kirkon ympäristöön. Rastirata kierretään älypuhelimien kanssa.
- Radan voi myös tehdä esimerkiksi Seppo.io tai ActionBound -sovelluksen avulla älypuhelimien kanssa kierrettäväksi ohjatuksi reitiksi, vaikka lähialueen luontopolulle.

Laulu Tahtosi tiellä

- Opetellaan yhdessä laulu Tahtosi tiellä, NSV2020 se on laulu 119, virsikirjassa se on virsi 930
- Kuopion ev.lut.seurakuntien [Youtubessa](#) biisi löytyy yhdessä laulettavaksi
- Voidaan käyttää rukoushetken osana

Jeesuksen opetukset

- Tutustutaan Jeesuksen opetukseen lukien ohjaajan antamat raamatunkohdat.
- Mitkä asiat näissä raamatunkohdissa tuntuvat merkityksellisiltä?
- Jokainen kirjoittaa yhteiseen sanpilveen (voidaan toteuttaa esim. Answergarden- tai PollEverywhere-palveluissa) yksittäisiä sanoja siitä, mitkä tuntuvat itsestä merkitykselliseltä.

- Vaihtoehtoisesti voi koota sanapilveen nuorten omia ajatuksia kysymykseen: Millaiset asiat tuovat sinulle turvaa ja toivoa tulevaisuuteen?

Tulevaisuus ja toivo

- Kootaan sanapilveen nuorten omia ajatuksia teemasta: Millaiset asiat tuovat sinulle turvaa ja toivoa tulevaisuuteen?
- Kuunnellaan työskentelyn aikana toivon liittyviä lauluja, joita on mietitty etukäteen isosten kanssa tai koottu ryhmissä etukäteen esim. tunnetuilta artisteilta.

Linkkejä oppimissisältöihin (Linkit päivittyvät tämän ohjeen nettiversioon evl.fi/plus rippikoulu-sivustolle.)

- Jeesuksen elämä ja opetukset
- Jeesuksen kuolema ja ylösnousemus
- Taivas ja helvetti
- Tulevaisuus ja toivo

Pyhä Henki

Rippikoulusuunnitelmassa Pyhä Henki -esimerkkikokonaisuuteen on koottu seuraavat sisällöt:

- Pyhä Henki
- Usko ja toivo
- Rippi ja sielunhoito
- Kaste ja kummus
- Kristuksen kirkko ja minun seurakuntani
- Lähetys ja kansainvälinen diakonia

Vinkkejä työskentelyyn (teemana Kristuksen kirkko ja minun seurakuntani)

Rukoushetki

- Annetaan jokaiselle nuorelle yksi helluntaivirsi, josta hän valitsee yhden säkeistön tai säkeen.
- Kun kaikki ovat säkeistön/säkeen valinneet, soitetaan hengenveto.fi-sivustolta Pyhä Henki -aiheinen kappale.
- Kappaleen aikana jokainen lähettää valitsemansa säkeistön/säkeen yhteiselle sähköiselle seinälle tai chatiin.
- Musiikin jälkeen luetaan jokin raamatunkohta Pyhästä Hengestä.

Kaste esimerkkinä jumalanpalveluselämästä eri kirkkokunnissa

- Jakaudutaan pienryhmiin.
- Jokaiselle pienryhmälle annetaan linkki/linkkejä, josta pääsee tutustumaan yhden kirkkokunnan jumalanpalveluselämään. Voidaan valita esimerkiksi eri kirkkokuntien kastejuhla.

- Videon katsomisen jälkeen pienryhmissä keskustellaan millaisia tunteita ja ajatuksia kastejuhla herätti. Voidaan myös peilata eri kirkkokuntien kastejuhlaa luterilaiseen kastetoimitukseen.

Havainnot kastejuhlista

- Kaksi pienryhmää yhdistetään ja he esittelevät toisilleen havaintonsa kastejuhlasta. Ryhmä valmistautuu kertomaan koko rippikouluryhmälle, minkä kirkkokunnan kastejuhlaa he katsoivat ja mitä yhteisiä piirteitä niistä löysivät.
- Koko rippikouluryhmä yhdessä
  - Yhdistetyt pienryhmät kertovat, minkä kirkkokunnan kastejuhlaa he katsoivat ja mitkä olivat heidän tärkeimmät huomionsa yhteisistä piirteistä.
  - Apuna voidaan käyttää esimerkiksi sähköiselle seinälle (Padlet) tehtyjä koonteja.

Linkkejä oppimissisältöihin (Linkit päivittyvät tämän ohjeen nettiversioon evl.fi/plus [rippikoulu-sivustolle.](#))

- Pyhä Henki
- Usko ja rukous
- Rippi ja sielunhoito
- Kaste ja kummius
  - [Miksi lapsia kastetaan](#) -Ville Mäkipelto
  - [2 minuutin rippikoulu, kaste](#) -Juho Puhto
  - [Kastekemut parhautta](#) -Pastorific
  - [Kummius](#) -Arttu Lindeman
- Kristuksen kirkko ja minun seurakuntani
- Lähetys ja kansainvälinen diakonia
  - [Kirkon ulkomaanapu: Toivon vaellus – rippikoulumateriaali 2010](#)
  - [KUA: Hartausmateriaali](#)

Konfirmaatio

Konfirmaatiomessua ei voi viettää etänä, mutta sitä on hyvä valmistella yhdessä rippikouluryhmän kanssa koko rippikoulun ajan. Valmisteluun voidaan ottaa mukaan myös vanhemmat, kummit ja isovanhemmat.

Vinkkejä työskentelyyn

Salla Poropudaksen artikkeli ["Käytännöllisiä näkökulmia nuorilähtöiseen konfirmaatioon"](#)